בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 4711-12-15 סוהו נדל"ן בע"מ ואח' נ' חלמיש חברה ממשלתית עירונית לדיור לשיקום ולהתחדשות ואח'

1

לפני כבוד השופט יונה אטדגי

התובעת:	**מלרג 2011 הנדסה וקבלנות בע"מ** **(בשמה החדש: סוהו נדל"ן בע"מ)** ב"כ עוה"ד גד טיכו וחיים בקשי
	נגד
הנתבעות:	**1. חלמיש - חברה ממשלתית עירונית לדיור לשיקום ולהתחדשות שכונות בתל-אביב - יפו** **2. עיריית תל אביב יפו** ב"כ עו"ד נעם פורר

2

המשיב בבקשה:	**היועץ המשפטי לממשלה** באמצעות המתמחה טלי כ"ץ-יופה, פרקליטות מחוז תל-אביב – אזרחי

<u>החלטה בבקשת התובעת להחזר אגרה</u>

3

4

5 **<u>רקע</u>**

6 1. התובעת ביצעה עבור הנתבעות עבודות תשתיות ופיתוח.

7 בקשר לעבודות אלה, הגישה התובעת נגד הנתבעות תביעה על סך 8,457,259 ₪.

8 הנתבעות הגישו נגדה תביעה שכנגד על סך 735,056 ₪.

9 לאחר ארבע ישיבות קדם משפט מינה בית המשפט, בהסכמת הצדדים, מומחה (מר אסא זוהר),

10 אשר הגיש את חוות דעתו.

11 לאחר קבלת חוות דעת המומחה, פנו הצדדים לגישור בפני המגשר אינג' צבי רון.

12 במקביל נקבע מועד דיון נוסף: 20.5.2020.

13

14 2. ביום 4.5.2020 הגישו הצדדים "הודעה על הסדר גישור ובקשה ליתן לו תוקף של פסק דין".

15 בהתאם להסדר הגישור, התחייבה הנתבעת 2 לשלם לתובעת סכום של 1,675,140 ₪ (כולל

16 מע"מ).

עוד הוסכם, כי "**הצדדים יגישו השלמת טיעון בכתב בנוגע לגובה הריבית והפרשי ההצמדה וכן בנוגע לגובה הוצאות המשפט ושכ"ט עו"ד שיש להוסיף לסכום הפשרה**".

ההסדר כלל את סדר ומועדי הגשת הטיעונים בנושאים שנותרו להכרעה.

בית המשפט התבקש לתת להסדר שהוצג תוקף של פסק דין, לתת להסדר הדיוני האמור תוקף של החלטה ולהורות על השבת האגרה.

בהחלטתי מאותו יום בירכתי את הצדדים על ההסדר שהושג, אך הערתי שתי הערות ביחס להודעה ולהסדר:

א. כי יש קושי לתת פסק דין לפני שהוכרעו שני הנושאים שפורטו,

ב. כי יש קושי להכתיר את ההסכם כהסדר גישור, לאור הנושאים שנותרו להכרעה "**כולל ההשלכה על כך לעניין החזר האגרה**", והמלצתי לצדדים להסדיר את הנושאים הללו לפני מתן פסק דין.

3. כבר למחרת, ביום 5.5.2020, הודיעו הצדדים כי הם אינם מגיעים להסכמה בנושאים שנותרו, ולכן ביקשו לתת להסדר שהוגש תוקף של פסק דין חלקי, לטעון בהמשך לעניין הבקשה להחזר האגרה ולבטל את מועד הדיון שנקבע.

באותו יום ניתן על ידי פסק דין חלקי, הנותן תוקף כזה להסדר הגישור שצורף, הוריתי על השלמת הטיעונים בנושאים שנותרו, ציינתי כי פסק הדין הסופי יינתן עם מתן ההחלטה באותם נושאים, והוספתי כי לאחר מתן פסק הדין הסופי תגיש התובעת את הבקשה הנוגעת להחזר האגרה, אשר תועבר לקבלת עמדת הפרקליטות.

כן ביטלתי את מועד הדיון הנוסף.

4. הצדדים הגישו את טיעוניהם בנושאים שנותרו להכרעה.

מטיעוניהם התברר כי למעשה בית המשפט נדרש להכריע בשלוש מחלוקות:

א. מועד חישוב הפרשי ההצמדה והריבית: התובעת טענה – ממועד היווצרות העילה, 27.4.2011; הנתבעות טענו – מיום הגשת התביעה, 2.12.2015;

ב. גובה הריבית: התובעת טענה – ריבית פיגורים לפי סעיף 5 ל**חוק פסיקת ריבית והצמדה, תשכ"א – 1961** (להלן – "**חוק פסיקת ריבית**"), ולחילופין - ריבית בשיעור 4% בהתאם לקביעת המומחה בחוות דעתו; הנתבעות טענו – הפרשי הצמדה וריבית בהתאם לסעיף 3(א) ל**חוק פסיקת ריבית**, כהגדרתם בסעיף 1 באותו **חוק**;

ג. הוצאות ושכ"ט עו"ד: התובעת טענה – שכ"ט בשיעור 19% + מע"מ (כפי שהתחייבה כלפי באי כוחה) ותשלום הוצאות שכר טרחת המגשר ושכר טרחת המומחה; הנתבעות טענו – כי

לאור הפער הגדול בין הסכום שנתבע לסכום שהוסכם ושנפסק, על כל צד לשאת בהוצאותיו ואין לחייבן בתשלום כלשהו בגין הוצאות ושכ"ט עו"ד.

5. פסק הדין, שכלל הכרעה בשאלות שנותרו במחלוקת, ניתן ביום 24.8.2020.
אציין את החלטותיי בקצרה:

א) מועד חישוב הפרשי ההצמדה והריבית – מיום היווצרות העילה, 27.4.2011;

ב) הריבית – הפרשי הצמדה וריבית לפי סעיף 3(א) ל**חוק פסיקת ריבית**, כהגדרתם בסעיף 1 לאותו **חוק**;

ג) שכ"ט עו"ד – 10% בתוספת מע"מ מסכום הפשרה; הוצאות שכ"ט המגשר ושכ"ט המומחה – כל צד יישא בחלקו.

<u>הבקשה ועמדות הצדדים</u>

6. התובעת מבקשת כי בית המשפט יורה על השבת האגרה ששילמה, סך של 105,716 ₪ (בצירוף הפרשי הצמדה מהיום שבו היא שולמה, 2.12.2015), בהתאם לתקנה 6(ד) ל**תקנות בתי המשפט (אגרות), תשס"ז – 2007** (להלן – "**תקנות האגרות**").
לטענתה, חלה בענייננו תקנה 6(ד) הנ"ל, משום שההליך הסתיים בהסדר גישור.
לדבריה, הסדר הגישור פתר את מרבית המחלוקות שבין צדדים והיענות לבקשה, יש בה כדי לעודד סיום סכסוכים בדרך של גישור.
התובעת מציינת כי אחד השיקולים של הצדדים בהגעה להסדר היה כי יושב להם סכום האגרה, וכי במסגרת השלמת הטיעונים מטעמה היא לא ביקשה לחייב את הנתבעות לשלם את ההוצאות הכרוכות בתשלום האגרה.
עוד היא מציינת כי בתביעה התנהלו ארבעה קדמי משפט בלבד ולא התקיימו ישיבות הוכחות.

7. הנתבעות הביעו את הסכמתן לבקשה בגוף בקשת התובעת.
ביקשתי את עמדת המדינה.

8. המדינה (באמצעות המשיב) מתנגדת לבקשה.
לטענתה, הסדר הגישור לא סיים את ההליך, שכן נדרשו עדיין הכרעות בשאלות נוספות, שהצדדים לא הגיעו לגביהן להסכמה, ולכן לא חלה בענייננו תקנה 6(ד) הנ"ל.

המדינה מפנה להחלטתו של בית המשפט מיום 4.5.2020, אשר "התריעה" כי הותרת השאלות הנוספות הללו להכרעה, יכול ותהיה לה השלכה לעניין האגרה, והאיצה בצדדים להגיע להסכמה גם לגביהן, אך הצדדים בחרו, עדיין, להותיר אותן להכרעת בית המשפט.

<u>דיון והכרעה</u>

9. תקנה 6(ד) ל**תקנות האגרות** קובעת:

> "**הסתיים הליך בגישור או הועבר להכרעה בבוררות, ולא חלה בעניין תקנת משנה (ב), רשאי בית המשפט להורות כי ינוכה מהאגרה ששולמה, כערכה במועד התשלום, סכום כנקוב בפרטים 34 או 35 בתוספת, לפי העניין, כערכו במועד התשלום ותוחזר יתרת האגרה ששולמה, בתוספת הפרשי הצמדה על היתרה כאמור בתקנה 17.**"

בענייננו אין חולק כי תקנה 6(ב) לא התקיימה, מאחר שהתקיימו ארבע ישיבות קדם משפט, כך שהשאלה היא, האם התקיימה בענייננו תקנה 6(ד), ובצורה מפורשת יותר: האם "**הסתיים ההליך בגישור**"?

10. אני סבור, כי לא ניתן לומר בענייננו כי הסדר הגישור סיים את התביעה, שכן הנושאים שנותרו להכרעה היוו סלעי מחלוקת מהותיים בין הצדדים, ואין מדובר בנושאים שוליים ונלווים. על כך יעידו שווים הכספי של הנושאים הללו, בהתאם לחישובי התובעת בטיעוניה. להלן הסכומים שהתובעת דרשה להוסיף על סכום הפשרה שהוסכם:

ריבית פיגורים והפרשי הצמדה מיום 27.4.2011 – סך של 2,173,314 ₪, לחילופין – הפרשי הצמדה וריבית בשיעור 4% מיום 27.4.2011 – 837,601 ₪;

שכ"ט עו"ד בשיעור 19% מסכום הפשרה בצירוף ריבית פיגורים והפרשי הצמדה לפי החלופה הראשונה – 855,511 ₪, ולחילופין – בשיעור 19% מהסכום הפשרה בצירוף הפרשי הצמדה וריבית לפי החלופה השנייה – 558,582 ₪;

הוצאות משפט – 76,646 ₪.

לעומתה טענו הנתבעות כי הסכום היחיד שצריך להוסיף לסכום הפשרה הינו 93,711 ₪ בלבד (הפרשי הצמדה וריבית כחוק מיום הגשת התביעה (2.12.2015), ללא חיוב בשכ"ט עו"ד ובהוצאות).

נמצא כי הפער בין עמדות הצדדים עומד, על פי החלופה הראשונה על סכום של למעלה מ-3 מיליון ₪, ועל פי החלופה השנייה – קרוב ל-1.5 מיליון ₪.

אזכיר, כי סכום הפשרה עמד על קרוב ל-1.7 מיליון ₪.

המחלוקת הכספית שהוכרעה בהחלטתי מיום 24.8.2020 היתה, אם כן, בשוויה הכספי, חשובה ומהותית, אף יותר מהמחלוקת הכספית שהוכרעה בהסדר הגישור (על פי החלופה הראשונה), או שוות ערך אליה (על פי החלופה השניה).
וכשמדובר בתביעה כספית, יש לכך השלכה חשובה ביותר לענייננו.

11. הסכמת הנתבעות לבקשת התובעת, אין בכוחה להשפיע על התוצאה, מאחר שאגרות בית המשפט משולמות לטובת אוצר המדינה ולכן היא בעלת עניין בבקשות להחזר (ע"א 5120/16 **מדינת ישראל נ' קווי אשראי לישראל, שירותים פיננסיים משלימים בע"מ** (4.2.2019) (להלן – "**קווי אשראי**"), פסקה 10).
משום כך, ההסכמה שנכללה בהסדר הגישור, כי בית המשפט יורה על השבת האגרה, אין בה כדי לכבול את שיקול דעתו של בית המשפט (**קווי אשראי**, פסקה 18).
גם הסתמכותה של התובעת על הסכמה זו שבין הצדדים והימנעותה מלדרוש מהנתבעות את תשלום האגרה בטיעונים שהגישה, אין בהן כדי להוביל לקבלת הבקשה, במיוחד כאשר היא קיבלה "התרעה" מתאימה על כך בהחלטתי מיום 4.5.2020, תוך מתן הזדמנות לצדדים להסדיר ביניהם את הנושאים שנותרו להכרעה כדי להימנע ממצב זה, הזדמנות שהצדדים לא ניצלו.

12. יחד עם זאת, למרות לשונה של תקנה 6(ד) ל**תקנות האגרות**, נתונה לבית המשפט הסמכות להורות על החזר חלקי של האגרה, כאשר מתקיימות נסיבות המצדיקות זאת (**קווי אשראי**, פסקאות 16-17).
אני סבור כי בנסיבות עניינו ראוי יהיה להורות על החזר חלקי של האגרה, למרות שהתביעה לא הסתיימה לחלוטין בהסדר גישור, מהנימוקים הבאים:

א. הסדר הגישור סילק מחלוקת מרכזית, שההכרעה בה, אילולא הושג ההסדר, היתה דורשת שמיעת עדים ומומחים והבאת ראיות רבות. בכך נגרם חסכון משמעותי במשאבי זמן ועלויות, של בית המשפט, הצדדים והעדים (השוו: תקנה 5 ל**תקנות סדר הדין האזרחי, תשע"ט – 2018**);

ב. התקיימו ארבע ישיבות קדם משפט בלבד, לא נשמעו עדים, אמנם מונה מומחה מטעם בית המשפט שהגיש את חוות דעתו, אך הוא לא נחקר על ידי הצדדים וחוות דעתו אף הניעה את הצדדים להעביר את ההליך לגישור;

ג. הצדדים נענו לפנייתו של בית המשפט, להגעה להסדר, אם על דרך של משא ומתן ואם על דרך גישור. גם היענותם למינוי מומחה מטעם בית המשפט, גרמה כשלעצמה לחסכון במשאבי הזמן והעלויות, ואף הובילה, כאמור, להעברת ההליך לגישור.

ד. עידוד הצדדים לקיים הליכי גישור, גם אם הסדר הגישור לא הוביל לסיום מוחלט של המחלוקת, ובלבד שהוא סילק מחלוקת מרכזית בתביעה.

13 אשר על כן אני מחליט כדלקמן:

המזכירות תשיב לתובעת (באמצעות ב"כ) מחצית מסכום האגרה שהיא שילמה (בצירוף הפרשי הצמדה מיום התשלום בהתאם לתקנה 17 ל**תקנות האגרות**).

אין צו להוצאות בקשר לבקשה זו.

ניתנה היום, י"ד טבת תשפ"א, 29 דצמבר 2020, בהעדר הצדדים.

יונה אטדגי, שופט